

VIZSGÁLATI SZEMPONTOK
a faipari tevékenységek munkavédelmi célvizsgálatához
2023.

1. Általános munkavédelmi követelmények

1.1. Munkahelyek kialakításának általános követelményei

- 1.1.1. A közlekedési útvonalakon, illetve ezek környezetében biztosított a biztonságos közlekedés (pl. közlekedési utak méretezése, kialakítása, szállítóeszközök használata, anyagtárolás stb)?
- 1.1.2. A munkavállalók számára biztosított olyan pihenő-/tartózkodóhely, ahol higiénikus körülmények között étkezhetnek?
- 1.1.3. Minden munkavállaló részére biztosított-e megfelelő mennyiségű és az egészségügyi előírásoknak megfelelő minőségű ivóvíz?
- 1.1.4. Illemhely-használati lehetőség biztosított a munkavállalók számára?
- 1.1.5. A munka jellegének megfelelő tisztálkodási lehetőség rendelkezésre áll?
- 1.1.6. Amennyiben a munkavállaló rákkeltő vagy mutagén anyag [26/2000. (IX. 30.) EüM rendelet 2. § a) pont] hatásának van kitéve, biztosított a megfelelő személyi higiéné?

1.2. Kockázatértékelés

- 1.2.1. A munkáltató elvégezte a kockázatértékelést?

1.3. Egyéni védőeszköz juttatás

- 1.3.1. A munkáltató szabályozta írásban az egyéni védőeszközök juttatásának rendjét (amennyiben megelőző műszaki, illetve szervezési intézkedésekkel az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés nem valósítható meg?)
- 1.3.2. A munkáltató biztosította a munkavállalói részére a veszélyforrások ellen megfelelő védelmet nyújtó egyéni védőeszközöket?
- 1.3.4. A munkavállalók rendeltetésüknek megfelelően használták a munkáltató által biztosított, a veszélyforrások ellen megfelelő védelmet nyújtó egyéni védőeszközöket?

1.4. Munkavállalók tájékoztatása, képzése

- 1.4.1. A munkáltató gondoskodott a munkavállalók munkavédelmi oktatásáról? (munkavállaló munkába álláskor, munkahely, munkakör megváltozásakor, az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményeinek változásakor, új munkaeszköz üzembe helyezésekor, új technológia bevezetésekor)?

1.4.2. A munkáltató gondoskodott a munkavállalók és munkavédelmi képviselők rákkeltő anyagok használatával kapcsolatos oktatásáról és képzéséről, mely dokumentált?

2. Faipari gépek általános munkabiztonsági követelményei

- 2.1. A faipari gép rendelkezik-e magyar nyelvű üzemeltetési dokumentációval (gépkönyv, kezelési utasítás)?
- 2.2. A faipari gép munkavédelmi üzembehelyezése megtörtént?
- 2.3. A faipari gép időszakos biztonsági felülvizsgálatát elvégezték?
- 2.4. A faipari munkaeszközön biztosított-e a munkadarab megfelelő vezetése és előtolása a vágószerszámhoz, valamint megakadályozták-e a munkadarab elmozdulását elfordulását a megmunkálás folyamán?
- 2.5. A faipari gépen minden olyan mozgó résznek, szerszámnak vagy munkadarabnak, amelynek érintése a munkavállalónak sérülést okozhat van-e megfelelő védőberendezése (védőburkolat, elkerítés, védőlemez stb.)?
- 2.6. A leeső vagy kivágódó tárgyak veszélyével járó munkaeszközt ellátták a veszély jellegének megfelelő biztonsági berendezéssel?
- 2.7. Annak a gépnek, amelynek mozgó részei a dolgozóra fokozott veszélyt jelentenek, és könnyen eltávolítható, vagy nyitható védőburkolatok jelentik a védelmet, van-e olyan fékberendezése, mely 10 s alatt leállítja a gépet a motor kikapcsolásakor, a védőburkolat eltávolításakor, vagy az „Állj” gomb benyomásakor?
- 2.8. Megvalósították-e az energiakimaradás utáni újraindítás következtében fennálló veszélyek elleni védelmet?
- 2.9. A vészkipcsoló berendezés kezelőelemei úgy kerültek elhelyezésre, hogy azt a kezelő (kezelők), továbbá más, a veszély bekövetkezését észlelő személyek könnyen elérhessék és veszélytelenül működtethessék?
- 2.10. Villamos meghajtású gépen a működtető nyomógombok színei, jelölései megfelelnek a szabványi előírásoknak?
- 2.11. A keletkező gyártási hulladék (por, forgács) eltávolítására a gépen létezik-e olyan csatlakozó rész, amelyen keresztül beköthető az elszívó hálózatba?
- 2.12. A por- és forgácselszívó berendezések ellenőrzését és karbantartását a tervező, illetve gyártó utasításai szerint a meghatározott időközönként elvégzik?

3. Faipari munkaeszközök

3.1. Keretfűrészgép

- 3.1.1. A keretfűrészgépen a befogó és az alátétkocsit a rönk lecsúszását gátló oldaltámasszal ellátták?
- 3.1.2. A gép akaratlan indításának megakadályozására az indító kapcsoló kikapcsolt állapotban rögzíthető, ha van szíjváltó készülék, az kikapcsolt állapotban rögzíthető?

3.2. Szalagfűrészgép

- 3.2.1. Az asztalos szalagfűrészgép minden mozgó alkatrésze –kivéve a fűrészszalag munkazónáját – el van-e látva védőburkolattal?
- 3.2.2. A felső fűrészszalagvezető állítható- és rögzíthető-e a vágómagasságnak megfelelően?
- 3.2.3. A szalagfűrészgép asztallapjának szalagvezető betétje és a fűrészszalag közötti rés nagyobb-e, mint 3 mm?
- 3.2.4. A rönkvágó szalagfűrész csak kezelőállásról működtethető-e?

3.3. Körfűrészgép

- 3.3.1. Szélező, sorozatvágó, rönkhasító körfűrész csak gépi előtoló berendezéssel üzemel?
- 3.3.2. A szabász körfűrészgép munkaasztalának fűrészlap felőli hátsó élére fel van-e szerelve ütközőléc, mely a munkadarabot vágás közben elmozdulás ellen rögzíti?
- 3.3.3. A kézi előtolású keresztvágó (leszabó) körfűrészgép szerszáma önműködően visszaáll-e az alaphelyzetébe?
- 3.3.4. Asztalos körfűrész, többcélú körfűrész asztalos üzemmódban fel van szerelve a kivágódás lehetőségét vagy hatását csökkentő hasítóékkal?
- 3.3.5. Asztalos körfűrész, asztalos üzemmódban üzemeltetett többcélú körfűrész használatakor szükség esetén biztosított-e tolófogantyú, és tolófa?

3.4. Gyalugép

- 3.4.1. Az egyengető és élgyalugép késtengelye olyan önműködően visszazáródó védőberendezéssel van ellátva, amely annak teljes felületét fedi?
- 3.4.2. Az egyengető gyalugép késtengelyének vezetővonalzó mögötti része rögzített állítható védőburkolattal ellátták?
- 3.4.3. A 400 mm-nél hosszabb késtengelyű vastagsági gyalugép adagoló oldalán biztonságosan működő visszavágás gátló szerkezettel el van-e látva?
- 3.4.4. A vastagsági gyalugép visszavágást gátló berendezését, a behúzó és kitoló hengereket, a késtartó tengelyt, valamint a leszorító gerendákat közös védőburkolattal látták el?

3.4.5. Egyengető gyalugép szilárdan rögzíthető, állítható vezetővonalzóval ellátták?

3.4.6. Gyalugépen való munkavégzéskor szükség esetén a kisméretű munkadarab biztonságos vezetése biztosított? (pl.: tolófa alkalmazásával)

3.5. Marógép

3.5.1. Felsőmarógép marószerszáma olyan védőrácscsal vagy átlátszó védőburkolattal van ellátva, amely a szerszám működtetése közben a befogó fejet és szerszámot teljesen (biztonságosan) fedi?

3.5.2. Az asztalmaró gép el van-e látva olyan védőberendezéssel, mely a szerszám és a maróorsó érintését megakadályozza?

3.5.3. Az asztalos marógépen van-e (felszerelt-e) visszavágást gátló berendezés?

3.6. Csiszológép

3.6.1. A csiszológép szerszáma (korong, szalag, henger stb.), a megmunkálást végző rész kivételével el van-e látva védőburkolattal?

3.6.2. Egyedi elszívó berendezéssel ellátott gép rendelkezik-e olyan reteszelő szerkezettel, amely kizárja a munkaeszköz bekapcsolását az elszívás kikapcsolt állapotában?

3.6.3. Széles-szalagú csiszológépnek reteszelő szerkezete kizárja-e a gép bekapcsolását és működését, ha a csiszolószalag védőburkolatának nyitott az ajtaja?

3.6.4. Faipari korongos csiszológépen a csiszolókorong és az asztal közötti távolság 3-5 mm között van?

3.7. Hasítógép

3.7.1. A gép kialakítása lehetővé teszi-e a fa hasíthatását anélkül, hogy a művelet során a munkavállalónak kézzel vagy lábbal rögzítenie kelljen azt?

3.7.2. A gép kialakítása megakadályozza, hogy a hasítandó fa/ a hasított farészek a hasítás közben és azt követően a kezelőhelyen tartózkodó munkavállalóra essen?

3.8. Furnér és rétegeltlemezgyártó gépek

3.8.1. A furnérköteg ollógépen a fékberendezés a késtartó szerkezetet és a nyomógerendát max. 5 mm-es fékúton belül megállítja? (a vágási ciklus befejezésekor az alaphelyzetben, vészleállításkor, a kétkezes indítóberendezés egyik vagy mindkét gombjának elengedésekor, a fotocella működésekor)

3.8.2. A nyomógerendás furnérköteg ollógép indítása kétkezes indítóberendezéssel történik? (nyomógerenda nélküli gép lábpedálos indítású is lehet)

- 3.8.3. Folyamatosan működő furnérköteg ollógépen az anyag beadási oldalán olyan látást nem: gátló, rögzített védőberendezés került kialakításra, amely biztosítja a kéz védelmét?
- 3.8.4. Folyamatosan működő furnérköteg ollógépen, a kihúzási oldalon a kés akaratlan érintését megakadályozó, a kés mozgásához reteszelt billenő késvédő megtalálható, amely a kés mozgását bármely helyzetben 5 mm-en belül megállítja?
- 3.8.5. A furnéréragasztó gép 60 oC-nál (333 K) melegebb fűtött felületeinek megérintés elleni védelme megoldott?

3.9. Felületbevonó gép

- 3.9.1. A hengeres felületbevonó gép adagoló oldalán, valamint minden összeforgó hengerpárról a kézvédelmet reteszelt védőburkolattal megoldották?
- 3.9.2. A biztonsági véghelyzetkapcsolók a felhordásra kerülő anyag szennyező hatásaitól védve vannak?
- 3.9.3. Az egészségre ártalmas illetve gőzök felszabadulásának veszélyével járó anyag felhordására alkalmas felületbevonó gépnél az elszívás megoldott?

3.10. Présgép

- 3.10.1. A kézi be- és kirakodású présgép kézi indítással vezérelhető?
- 3.10.2. A kézi indítású présgép indítója a veszélyzónán kívül van elhelyezve vagy a gépen kézkezes indítást alkalmaznak?
- 3.10.3. A gépi be- és kirakású, automatikus indítású gép a présszerszámainak indítása előtt automatikus működtetésű, 3 s időtartamú, jól hallható hangjelzést ad?
- 3.10.4. A kézi be- és kirakású présgépen – ha a kézi kirakási hely a gép hátoldalán, az indítást végző kezelő által nem: látható helyen van – a kirakási helyen is indítógomb van elhelyezve, ami az indító oldali működtető gomb együttes nyomvatartásával zárja a présszerszámot? (Mindkét nyomógombot a veszélyzónán kívül kell elhelyezni.)
- 3.10.5. A fűthető présgépben keletkezett egészségre ártalmas gázok, gőzök elszívásáról gondoskodtak?

4. Általános munkaegészségügyi kérdések

4.1. A munkaköri alkalmasság orvosi vizsgálata / foglalkoztathatóság szakvéleményezése

- 4.1.1. A munkaköri alkalmasság előzetes orvosi vizsgálata megtörtént?
- 4.1.2. A munkaköri alkalmasság időszakos orvosi vizsgálata megtörtént az érintett munkavállalók esetében?

4.1.3. Azon munkavállalók esetében, akiknél szükséges és indokolt volt a soron kívüli munkaköri alkalmassági vizsgálat, megtörtént a vizsgálat?

4.1.4. Azon munkavállalók esetében, akiknél a foglalkoztathatósági szakvélemény kötelező feltétele a foglalkoztatásnak, megtörtént a foglalkoztathatósági vizsgálat?

4.2. Munkahelyi elsősegélynyújtás

4.2.1. A munkahelyi elsősegélynyújtás személyi feltételei biztosítottak?

4.2.2. A munkahelyi elsősegélynyújtás tárgyi feltételei biztosítottak?

4.3. Veszélyes anyagok, veszélyes keverékek biztonságos tárolása

4.3.1. Használják CLP rendelet szerint osztályozott veszélyes anyagot/keveréket a munkahelyen?

4.3.2. A veszélyes anyagok, veszélyes keverékek biztonságos tárolása megoldott?

4.3.3. Tárolnak veszélyes anyagot/keveréket eredetileg élelmiszer tárolására gyártott edényzetben?

4.3.4. A munkáltató vezet veszélyes anyagokról és veszélyes keverékekről REACH rendelet szerinti biztonsági adatlappal azonosítható anyagfajtákra vonatkozóan nyilvántartást?

4.3.5. A munkáltató rendelkezik a munkavállalók munkahelyi expozíciójára vonatkozó nyilvántartással?

4.4. Kockázatértékelés az egyes munkahelyi kóroki tényezőkre vonatkozóan

4.4.1. Porexpozíciójával járó tevékenység(ek) esetén a munkáltató elvégezte a kockázatértékelést?

4.4.2. Veszélyes vegyi anyaggal/keverékkel történő munkavégzés esetén a munkáltató elvégezte a kockázatértékelést (kockázatbecslés)?

4.4.3. Azokban az esetekben, ahol a vegyi expozíció indokoltá teszi a biológiai monitorozást (pl. n-hexán, toluol, xilol), a munkáltató gondoskodik a szükséges vizsgálatokról az exponált munkavállalók esetében?

4.4.4. Zajexpozícióval járó munkavégzés esetén a munkáltató elvégezte a kockázatértékelést?

4.4.5. Mechanikai rezgés expozícióval járó munkavégzés esetén a munkáltató elvégezte a kockázatértékelést?

4.4.6. Hátsérülések kockázatával járó kézi tehermozgatás esetén a munkáltató elvégezte a kockázatértékelést?

4.5. Porexpozíció elleni védekezés

4.5.1. A műszaki védelem iránya:

4.5.2. Szervezési intézkedések történtek az expozíciónak kitett munkavállalók számának minimumra csökkentése érdekében és az expozíció idejének csökkentésére?

4.5.3. Megfelelő védelmet nyújtó légzésvédő eszközök biztosítása/használata

4.6. Zaj- és rezgésexpozió elleni védekezés

4.6.1. A műszaki védelem iránya:

4.6.2. Szervezési intézkedések történtek az expozíció időtartamának és intenzitásának csökkentésére?

4.6.3. A felső beavatkozási határérték feletti zajexpozióknak kitett munkavállalók esetében a munkáltató biztosítja a hallásvizsgálatot?

4.7. Kézi tehermozgatásból származó kockázatok csökkentése

4.7.1. A kézi tehermozgatás kiküszöbölése érdekében sor került a munkáltatónál megfelelő műszaki intézkedésre?

4.7.2. A kézi tehermozgatás kiküszöbölése érdekében sor került a munkáltatónál megfelelő szervezési intézkedésre?